

Сыаната
3 карчы.

1985 сэл былааннарын уонна уон бириис пятилетканы бүтүннүүтүн бодьобун миннэ толорор иһин үрдэтиллибит социалистическай абһэзэтелистибэни ылымныт Уус-Алдан оройуонун Лейбей сельскай Советын үлэһиттэрин инициативаларын биһиримэргэ. Райиспеккоинары бу Совет үлэһиттэрин ыгырыыларын нигэниһэйбүһүнү тэрийэргэ, быһылгы сылаабы эконо-мическай уонна социаль-най сайдыы былааннарын, уон бириис пятилетка бүтүннүүтүн соруудахтарын бодьобун миннэ толорар-га сельскай, бөһүөлэнтээ-би Советтар нусталаһыы-ларын нигэниһэй тэнитэргэ абһэһинэстимэргэ.

БУНА БАРЫ — СУБУОТУННЬУККА!

ЖЫНЬЫЛ ХААЛТЫС

Улуу сэрии суолларынан

Бүттүүн советскай норуот Улуу Кыайы 40 сылын ара-
гөйдөөхтүн бэлиэтиргэ бэлэмнээр. Үлэ коллективтарын си-
тиһилэрэ, өркөн өй чабылхай айыылар, литература, ис-
кусство чулуу айымньылар—барыта киниэхэ, историяба
иинирэр дьылбаламьыт Улуу Күнгэ, анааллар. Бу күн
изгэ фронтка Ийэ дойдубут көгүлүн көмүскээбит элбүт
уонна тыһынаах буйуттар, тыылга хоһуунуун үлэлээн
кыайыны уһансыбыттар заттарын чыстээһин, үйэтиги
үлэлэрэ хаһаангытаабыр да кини далааһыннаахтык ыы-
тыллар. Чуолаан, бийиги оройуонмут эдэр ленинецтэрэ
онуоха абыһаба суогу өгөрөллөр.

Советскай дойдуга сэрии таарыйбатах, күн-дьыл саһар-
дыбыт, кыргыһылар хонууларьттан эргиллбэтэхтэри
аһыйар харах уута сингирдибит хаартыскаларын сурукта-
рын харыстаан уура сылдыбат дыһа-кэргэн суох. Пионер-
дар оройуоннаабы дыһаларын иһинэн үлэллэр «Кыһыл суол-
дүүттар» куруһуок чилиннэрэ биер дойдулаахтарын—хор-
сун сэрииниттэр, тыыл үлэһиттэрин тустарынан матыры-
яаллары хомуйдулар, кинилэр олохторун уонна бойобуой
суолларын ирдэһэн, аймахтарын, бэйэлэрин булаттан сыз-
налаах докумуоннары мустулар. Ол курдук, оройуон баста-
ны пионердарьттан биердэстэр, кыргыһы хонуутугар өл-
бүт Петр Захаров кэргэнэ билигин Москвага олорор М. Н
Беловаттан сурун туттулар. Комсомол 25 сааһын туолууту-
гар ССРС Сир оҥоһуутугар народнай комиссарьтатын «Со-
циалистическай тыа хаһаайыстыбатын туйгуна» значогулан
Саха сириттэн наһараадалаабыт 6 комсомолотан 2-тэ би-
иһи биер дойдулаахтарьт—Г. П. Дюдорев уонна Д. Д.
Слепцов этилэр. Д. Д. Слепцов билигин Мархаба олорор,
кинн кыһыл суолдүүттар көрдөһүүлэринэн значогул уонна
дэстабырыаньытын ыытта. Тыылга үлэлээн медалларьнан
наһараадалаабыт пионердар тустарьнан үөрэтин ыытылар.
Онно олобуран «Үлэ медала» алыбону оҥоруу сабалана.

Оройуон пионердара ирдики-чинчийэр үлэлэрин сүрүн-
нээһ үс хайысханан—«Бийиги дыһа-кэргэн орденэ», «Ос-
куолам бейобуой биографията» уонна «Саллааттар сурукта-
рынан» ыыталлар, «Бэлэм буол» хаһыат тэрийбит конкур-
сугар кытталлар. Бары дружиналарга «Герой-пионердар»,
«Герой-нуораттар», «Саха сирэ сэрии сылларыгар», о. д. а.
темаларга сбордар, Эйэ дьаарбаһналар, стрессовой хаамыга,
политическай ырыан толорууга, уруһуйга конкурстар, сэ-
рии уонна үлэ ветераннарын кытта көрсүһүүлэр ыытыллар.
Оболор оройуон ветераннарын ыгырымыларын өйөөн
Поклоннай хайаба тутулар мемориалга үл хомуйуутун са-
балаатылар.

Кыһыл хаалтыстаахтар сэрии, үлэ ветераннарыгар тиму-
ровскай көмөнү оҥорууларга ордук кэргэтэ. Бу үлэсэ Мугу-
дай оболоро көхтөөхтүн ыытылар. Оскуола бейобуой био-
графиятын үөрэтингэ Сылан, Диринг, Хатылы, Хайахыт
пионердара ордук үчүгэйдик үлэһиллэр. Дирингэ истреби-
тель-летчик И. С. Зверевтэ паартата олохтонно, «Эр санаа-
ланьы» хоһо аһылына. Хатылытаабы Комсомол албан аа-
тын музейа улам байытылар. Маныаха барытыгар пио-
нердар активнайдык кытталлар. Чакыр эдэр ленинецтэрэ
советскай былаас иһин охтубут биер дойдулаахтарыгар
аналлаах уонна суруйааччы Эрилин Эристини пазнатын-
тыктарын тастарыгар күөх мастары олордубуттара. Бары
оскуолаларга «Эдэр антифашист күнэ» үрдүк тэрээһиннээх-
тин ыытылынна.

Ытытылар бары үлэлэр түмүктэрэ саас ыган ыйыгар
«Зарница» байыаннай-патриотическай оонньуу кэмгэр та-
һаарыллыахтара. Аба дойдуга Улуу сэриитин легоһиһын су-
руйууга активнайдык кытты—хас биердин эдэр ленинец
ытын иһэ.

ПИОНЕРСКАЯ ТЭРИЛТЭ ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТА.

Бийиги пионерскай дру-
жинабыт Советскай Союз Ге-
ройа Лена Голиков аатын сү-
гөр.

Дружина советын сахалта-
тынан элбэх көрөхсөһүлээх
дьаһааллар ыытыллар.
«Амьга» операция кы-
тыһыбыт, Улуу Кыайы 40
сылыгар аналлаах патриотиче-
скай ырыалар конкурстара

Интерэһинэйдик олоробут

түмүктэнэ. КВН, «Көрдөөх
стартар» кытыһынылар.
Былалгыттан «Ордене» ки-
пелетр үлэтин сабалата,
директорынан IX кылаас үе-
рэнэччигэ комсомолец Гоша
Манаров үлэллэр. Гоша—

Оболор— фестивалга

Дойду үрдүгүн кытыһылар «Се-
рет сирин оболоро—фестивал
кытыһылаахтарыгар» акцияна,
айбастаан оройуон үөрэнэччи-
терин үтө-үрүн оҥоһуктарын
быһастаһкыта көрдөртүлүнэ. Орто
оскуолаларга элбэх көрүнгэ (то-
лорулуутуун техникаһынан) үлэ-
ни киллэрбит оҥоһуулар, ха-
тыһылар уонна сылаһнар би-
ригэстэх хмэстэлэри ыытылар.
Оттон барыларьттан элбэх үөрэ-
нэччиги түмэр, ордук кыахтаах
Чуданчы орто оскуолага тэрээһин-
нэ суогу көрдөрдө.

Армэ кылаастаахтарга кыа-
һымылаахтарынан болгондор, со-
ломоһтар уонна арыһаахтар
буолулар. Болгонго оболоро бары
көрүнгө илэһһан үлэһиллэрин,
«олоһһотар саха былыргы оҥо-
һуктарын үөрэтэн кинилэргэ
дүөрэлгээн оҥоһуктарын
чөрбөтөн бэлэтиэххэ»
сөп. Арыһаахтар ачыгыһы
культура композицияһыгар ордуу
тыбаллар. Бу оскуола III кылаа-
һын үөрэнэччилэрэ хаартыскага
уһууларын хайгыахха сөп.
Коллективнай үлэлэртэн Мугу-
дайга «Север-любовь» интерни-
т оскуола уран тарбахтаахтары-
тыган оҥоһуктара, Хадаартан
түүлээхтэн оҥоһулуубут аппли-
кация-панно, о. д. а. көрөхсөн
нылар.

Республикатаагы быһастаах-
аһаан 80 бастыһ-үлэ сүүмэр-
дэнэ. Олор ортолоругар Дим
Соловьев хоһууа, Света Лукин
сукуһаттан аттаран тикһит сүүм-
кыта (болтонгоһор), Дьулус Барыс-
саяоз уонна Стасих Федоро
оҥорбуг илин кэһиһэрдэрэ (Соло-
вьев), Арыһаахтан Сережа Бо-
рисов «Барыһиһэттэр», Игорь
Бурнашев «Кыһыллыа чоромо»
оҥоһуктара о. д. а. бааллар.

Республикатаагы быһастаах-
бийирэхһит үлэлэр Москвага
ыччаттар уонна студенттар Бүтү-
лал дойдутаагы XII фестивалли-
рын кытыһылаахтарыгар сууһиэр
быһымытынан ыытылыахтара.

А. РОМАНОВА,
жюри чмһлээһ.

пионердар чугас доһордору,
кытыһылар бары дьаһаллар-
бытыгар элбэхтик көмөлөһөр.
Илэһ көһиһитигэр спордунал
дьарыктаһабыт, араас куру-
һуктарга сыдыабыт.

Сима ПОПОВА,
дружина советын предсе-
дательни солбуйааччы.

Интернат-оскуола.

ТӨРӨӨБҮТ ТӨРҮТ ТЫЛБЫТЫНАН

Оскуолабытыгар кытыһы-
быт саха тыһын уонна литера-
туратын нэһилэтиһэр оболор
активнайдык кытыһылар. Онно
кылаастарьнан икки бөлөһүнөн
араарыллан кытыһыбыт оһи-
ппадаба Лида Барина уонна Сар-
дана Копырина тылы ордук
үчүгэйдик бэлэһэрин көрдөрү-
лэр.

Кылаастар биердин темага
букаат оҥордулар. Жюри IV
кылаас үөрэнэччилэрин «Саха
оскуоруһалара» дьин темага
үлэлэрин үрдүктүк сыналаага,
Улуу Кыайы 40 сылыгар
аналлаах «Өлүүнү кыайыттар»
темага өйтөн суруйуу конкур-

сугар бастаһы бөлөххө (IV—
VII кылаастар) Лида Барина, ик-
кискэ (VIII—X кылаастар) Сар-
дана Копырина бастаатылар.
Кроссворду таһыһыга Зоя Кри-
вошапкина уонна Оксана Бата-
рина ордук бэлэһиһэттэрэ ба-
дыһтэннэ.

Надирала «Саха мелодистара»
биһэтэринэн түмүктэннэ. Оболор
саха мелодистарын олохторун,
айар үлэлэрин туһунан биллэ-
тилэр, кинилэр айбыт ырыла-
рын көрөхсөн иһиттилэр.

Дуһа ТЕРЮТИНА,
Роза НАУМОВА.

Хатылы.

КЫАЙЫ ЮБИЛЕЙГАР—САЛЮТ

Мугудай орто оскуолатыгар
Улуу Кыайы 40 сылыгар
аналлаах үтө-уран самодетель-
ность коллективтарын көрүү
кытыһылан түмүктэннэ. Бастаһы
бөлөххө (I—III кылаастар) III
кылаас үөрэнэччилэрэ бастаа-
лар. Иккис бөлөххө (IV—VII)
бэһистэр, үһүскэ төхөһүстэр
кыһыһылааһынан таһыстылар.
Норуот героническай хорсун
быһымытыгар, Улуу Кыайыга
аналлаах, айэни, дьолу уруй-

дуур ырыалар, хөһөөннөр толо-
рулуһулар. Көрөөччүлэр Марта
Васильева, Тая Жергина, Ми-
ша Гоголев (IX кылаастар) хо-
муска сахалык матыһыттары то-
лорууларын. VII кылаас үөрэ-
нэччигэ Валя Хоһанова соло-
тын, V кылаастар кукольнай
театрдарын сценкаларын көрөх-
сөһүлэр.

Муся ПЕРМЯКОВА.

Мугудай.

А. П. ЧЕХОВКА АНАЛЛААХ

Нуучча улуу суруйааччыта
А. П. Чехов төрөөбүтэ 125 сы-
тын туолуутугар аналлаах ли-
тературиай биһэтэргэ Анюта Но-
вошцына Антон Павлович одо-
лун уонна айымньыларын туһу-
тан бэһиһа оҥордо. Ол кэһиһи-
тэн Лэба Григорьева А. П. Че-
хов олорбуг сиринэн кэһахтэн
меккурсияһын салаһан ыытта.

Кини кэһсөөһүн бары улахан-
нык көрөхсөн иһиттилэр. Обо-
лор литературнай викторинага
көхтөөхтүн кытыһылар. Суру-
йааччы айымньыларын быһа-
таһыһаттан элбэх сананы бил-
дилэр.

Зоя ШИШИГИНА,

Одьулуун.

ЭМТЭЭХ ҮҮНЭЭЙИЛЭРИ ҮӨРЭТЭБИТ

Бийиги «Айыһа» куруһуок-
а дьарыктаһабыт, төрөөбүт Са-
абыт сиритэр үүнэр эмтээх үү-
нэһиһэри үөрэтэбит. Бастаан
чуугабыт К. Д. Макаров эм-
лэх үүнэһиһэр тустарьнан кы-
рэгбитэ, бөһөтө үсгүбүт кыһаһы
өрдөрбүтө. Ол көһиһиттэн бийиги
аһа буолуп — Вера Мансимова,
Зоя Аренина (VIII кылаастар),
Ля Макарова, Айыта Пермякова
(VII), Ула Никольскай, Раа Вар-
шова (VI), уонна иһи—эмтээх
үүнэһиһэри үөрэһиһиһи саһа-
лаһыһыттар. Бастаһы-утан элбэх
мараһаһтары көрсүбүһүт: ли-
тература, сһрако-һиһтар суоһтара,
элбэх өттор аһтарын билбэт эти-
бит, Кэһиһи учууталыһы көмөтү-
һи эһиһэх өттор араастарын, ха-

һан, хайдах сиргэ үүнэһэлэрин,
киһилэри хаһан хомуйуоһха со-
бун, үүнэһиһэр ханык чаһаста-
ра туһанылаһаларын, о. д. а.
сыйыла бэлэһи испиһиһит. Сорох
үүнэһиһэлэри хомуйууну саһала-
тыһыт.

«Эһиһэх үүнэһиһэлэр» дьин ис-
тэнэ хаһыатын таһаарабыт, эм-
тээх үүнэһиһэр тустарьнан кэһ-
сэһиһэри, отырытаалары, суру-
һаһалартан матыһыһааллары хо-
һуһабыт, аһыһиһэри оҥоробут.
Төрөөбүт айыһабыт бары баа-
һын, аһыһы кыһалэһиһэрин ту-
һунан өсөһ элбэһи билэргэ кыһа-
һабыт.

Лия СЛЕПЦОВА.

Сылан.

